

'Treffpunkt Erasmus' laat de andere kant zien

BUSSUMSE MAAKT EEN FILM OVER HET VERHAAL VAN TWEE JONGE WEHRMACHTSOLDATEN

door Yvette Geerts

BUSSUM - Documentairemaakster Annet Betsalel vond dat ze het niet voor zichzelf kon houden: het verbazingwekkende verhaal van twee jonge Wehrmachtsoldaten. In de Tweede Wereldoorlog hebben zij door het vervalsen van documenten het leven van onder andere honderden joden en communisten in 't Gooi gered.

Betsalel stuitte in 2011 toevallig op enkele documenten toen ze een tot dan toe afgesloten archief ontdekte in de Synagoge in Bussum. Vooral een document dat melding maakte van de acties van de twee Duitse soldaten trok haar aandacht. Haar persoonlijke en professionele nieuwsgierigheid was geprikkeld en het duurde niet lang of ze ging op verder onderzoek uit. Ze reisde een aantal maal naar Berlijn en Neurenberg, waar ze de nabestaanden van een van de Duitse soldaten, Werner Klemke, sprak. Ook sprak ze met de familie Van Perlstein die destijds in Blaricum woonde. De Van Perlsteins en de beide Duitse soldaten ontmoetten elkaar in 1941 toevallig in de bekende Amsterdamse

boekhandel Erasmus. Wat begon met het vervalsen van een enkel document leidde tot het opzetten van een groot onderduiknetwerk en het redden van levens van honderden mensen. Klemke overleefde de oorlog en keerde terug naar Berlijn, de andere soldaat, Johannes Gerhardt, sneuvelde in 1944.

Stilzwijgen

Met de documentaire wil Betsalel de andere kant laten zien en ook mensen in Nederland aan het denken zetten. "Ik wil een andere kijk geven op het zwart-witdenken over het 'kwaad van de Duitsers.'" Het is volgens Betsalel goed om een genuanceerd verhaal te laten horen over die verschrikkelijke tijd. Ze heeft inmiddels vanuit Duitsland een heleboel positieve reacties ontvangen op de

'Onwaarschijnlijk dat dit verhaal onbekend is gebleven'

documentaire. Betsalel vond het onwaarschijnlijk dat dit verhaal zowel in Nederland als in Duitsland altijd onbekend is gebleven.

Annet Betsalel na een uitverkochte première in Filmhuis Bussum.

FOTO: BOB AWICK

Na het ontdekken van het archief nam ze contact op met het NIOD (Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie). Die gaf aan nooit onderzoek te hebben gedaan naar verzet van Duitse dienstplichtigen. Vanuit Berlijn, waar

Klemke na de oorlog naar terugkeerde, was het verhaal niet veel anders. Ook Klemke zelf, die in de voormalige DDR een glansrijke carrière als illustrator en grafisch ontwerper had opgebouwd, zweeg over zijn heldhaftige verleden. De

documentaire die in Duitsland in ruim 65 bioscopen te zien was, beleefde 9 november in Filmhuis Bussum haar Nederlandse première. In de Synagoge van Bussum is tevens een expositie te zien met werk van Werner Klemke.